

Tvoríme učebné zdroje pre spotrebiteľské vzdelávanie

PLÁN VYUČOVACEJ HODINY

Autor	PaedDr. Ľubomír Verbovanec, PhD., MBA © 2019
Téma	Zabíja plagiátorstvo hudbu?
Spojenie predmetov	hudobná výchova, etická výchova, náboženská výchova, výtvarná výchova
Obsah	Ak ste aktívnymi či pasívnymi spotrebiteľmi v hudobnom svete, určite už pred vami vykvitlo nejedno „môžem“ skopírovať hudobný motív... CD , alebo iný nosič interpretá do vlastnej produkcie hudby. Či už si muzikant, usporiadateľ, DJ, alebo hudobný fanúšik, alebo len žiak, ktorý si túži urobiť remix a zverejniť ho. Reálny dosah konania je generovaný v prezentovanej problematike.
Užitočné zdroje	<p>https://www.dusevnevlastnictvo.gov.sk/web/guest/autorske-pravo;</p> <p>https://dennikn.sk/995642/kto-koho-a-co-za-to-zabija-kopirovanie-hudbu/</p> <p>https://www.jazz.sk/articles/autorske-prava</p> <p><u>Zákon č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon</u></p> <p><i>Európsky diár</i>. Brusel: Generation Europe Foundation. Vydanie 2005-2011. ISBN 978-92-79-17408-7</p> <p>MÁRTIN, N. A. et al. <i>Spotrebiteľská výchova v triede</i>. 1.vyd. Stará Ľubovňa: Asociácia spotrebiteľských subjektov Slovenska, 2007. ISBN978-80-969329-2-4</p> <p>Grgussová, M.;Drobný, M. <i>Deti v sieti</i>, eSlovensko2013 , ISBN 978-80-970676-6-3;</p> <p>Sitná, D.:<i>Metody aktivního vyučování</i>. Portál 2013, ISBN 978-80-262-0404-</p>
Indikátory rozvoja kľúčových kompetencií	<p>Spoločenské a občianske kompetencie : Schopnosť rešpektovať zákony a konať v súlade s etickými pravidlami</p> <p>Komunikácia v materinskom jazyku : Schopnosť vyjadrovať rôzne názory a efektívne komunikovať v rôznych prostrediach</p>
Pomôcky:	Ukážky nahrávok – autentické + remix

Tvoríme učebné zdroje pre spotrebiteľské vzdelávanie

	Klávesy – inštrumentácia 4 taktových motívov v 4/4 takte Prípadová štúdia: „Zabíja kopírovanie hudbu ?“
Trvanie	45 minút
(10´)	Predstavenie vzdelávacích cieľov Oboznámenie s prípadovou štúdiou
(20´)	<p>Kooperatívne učenie Rozdelenie žiakov do skupín</p> <p>Požiadajte žiakov, aby vybrali a predstavili obľúbené skladby z ukážok, diferencovali postoj ku skladbe – čo sa im na nej páči a tým definovali základný melodický motív. Môžu využiť pripravené informačné zdroje a pokúsia sa definovať autenticitu zvukovej nahrávky...</p> <p>ÚLOHY:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Určte základný – nosný motív skladby, ktorý je pre váš výber zaujímavý (spravidla ide o refrén – opakujúci sa kľúčový hudobný motív). 2. Ktoré informácie v skladbe sú pre vás kľúčové (rytmus, melódia, text)? 3. Čo je to 4 taktie? 4. Čo je 4/4, 3/4, 2/4 takt ? 5. Ktoré zložky definujú rytmus? 6. Akú úlohu zohráva text, deklamácia textu v nespevných úsekoch skladby 7. Slovenskí versus zahraniční interpreti – komparácia možností <p>Zástupcovia jednotlivých skupín prezentujú riešenia jednotlivých úloh</p>
(15´)	<p>Demonštrácia Prezentácia na praktických ukážkach - vybraný žiak prezentuje hudobné motívy, diferencuje rovinu melódie, rytmu, textu... Učiteľ vybrané úseky skladieb inštrumentuje na klávesoch (keyboard)</p>
Prípadová štúdia	<p>Zabíja kopírovanie hudbu?“ <i>Problém 1: Čo ak chcem pozmeniť iba text, zámerom je zaujať, pobaviť, alebo iba kreovať už vzniknuté dielo</i></p> <p>Nie. Pokiaľ je hudobné dielo chránené v zmysle autorského zákona, je na každé jeho pretextovanie alebo úpravu potrebný súhlas pôvodného</p>

Tvoríme učebné zdroje pre spotrebiteľské vzdelávanie

autora / autorov. Súhlas vlastníkov práv SOZA nevybavuje, musí byť vybavený individuálne a dohoda musí byť doručená na SOZA spolu s autorskou nahláškou upraveného diela (za dohodu medzi autormi považujeme aj pôvodným vlastníkom práv podpísanú autorskú nahlášku na novú verziu diela).

Problém 2: 4 takty a dost'

Nie. Niektorí autori zvyknú síce hovoriť o hranici štyroch či ôsmich taktov, ktoré je možné voľne prevziať z diela iného autora a použiť ich vo svojom hudobnom diele bez postihu, no nie je to pravda. Ako náhle je dielo identifikovateľné, bez ohľadu na počet taktov, ide už o časť konkrétneho diela, ku ktorému má konkrétny autor práva. A ak ho chce niekto použiť, treba to urobiť výhradne so súhlasom autora, alebo presnejšie, so súhlasom nositeľa daných práv. (odporúčam prehrať nahrávku Jara Filipa – vytvoril skladbu z viacerých 4 taktových motívov, všetky sú však identifikovateľné)

Problém 3: Autorské povinnosti

Je treba vyplniť tlačivo Oznámenie o nahrávke (je na internetovej stránke SOZA alebo vám ho zašle oddelenie mechanických práv) a doručiť ho do SOZA. Tlačivo je vlastne žiadosťou o udelenie licencie na výrobu zvukového nosiča, čo znamená, že vypísané tlačivo je potrebné doručiť do SOZA ešte pred výrobou nosiča. Je to pre ochranu autora, napr. ak Vás sused počuje hrať melódiu celý týždeň a uplatní si autorstvo skôr, autorom je on, teda je aj prijímateľom kontraktu, ktorý vyplýva zo zmluvných podmienok.

Problém 4: Kopírovanie Audio CD?

Podľa §24 ods.1 Autorského zákona si môže každá fyzická osoba bez súhlasu autora vyhotoviť rozmnoženinu zverejneného diela pre svoju osobnú potrebu na účel, ktorý nie je priamo ani nepriamo obchodný. Príkladom je kúpenie obsahu a jeho nahranie do mobilu... vtedy je možné zakúpenú hudbu počúvať napr. v aute – verejná diskotéka sa urobiť nesmie

Problém 5: Formátovanie hudby,

Platí, že pre osobnú potrebu je kopírovanie dovolené. Podstatný je účel, nie formát. Využitie je nekomerčné!!!

Problém 6: Využitie časti hudobného materiálu (napr. Rytmus, Ego, Kali, Rakby...)

V tomto prípade okrem vysporiadania práv autorov prostredníctvom SOZA je nevyhnutné získať licenciu priamo od výrobcu pôvodnej nahrávky, ktorý spravidla zastupuje aj práva interpreta.

Problém 7: Počúvanie z Internetu

Tvoríme učebné zdroje pre spotrebiteľské vzdelávanie

Áno, je to legálne, pokiaľ súbory neukladám... ani ako zvonenia pre mobil. Platí to aj ak sú splnené obchodné podmienky YOU TUBE, embedované videá na webovej stránke môžeme používať bezplatne.

Problém 8: Zodpovednosť za platenie autorských odmien má usporiadateľ nie umelec

Výkonný umelec nie je používateľom hudobných diel, je nositeľom vlastných práv podľa zákona č. 618/2003 Z. z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (autorský zákon) v znení neskorších predpisov a nie je usporiadateľom verejného podujatia s hudbou. Podľa ustanovenia § 81 ods. 5 Autorského zákona a § 5 zákona č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach v znení neskorších predpisov je používateľom hudby usporiadateľ, ktorý zodpovedá za dodržanie zákonom uložených povinností.

Preto je povinnosť zaplatiť autorské honoráre aj za dobrovoľnícke a charitné akcie.

Problém 9: Stužková a školské akcie

Výbor SOZA sa v prípade maturitných stužkových slávností, vzhľadom na ich osobitý spoločenský charakter rozhodol, že SOZA nebude licencovať tento druh verejného podujatia. Výbor SOZA tak urobil aj napriek tomu, že zákon oprávňuje SOZA vyberať autorské odmeny za použitie chránených hudobných diel na maturitných stužkových slávnostiach, nakoľko SOZA považuje maturitné stužkové slávnosti za verejné podujatia rovnako ako aj iné ochranné organizácie v EÚ.

Podľa § 30 Autorského zákona, ktorý hovorí aj o použití diela v rámci školských predstavení, ak ide o bezplatné školské predstavenia, v ktorých účinkujú výhradne žiaci, študenti alebo učitelia školy nevzniká za použitie diela povinnosť uhradiť autorovi odmenu.

Zabíja plagiátorstvo hudbu? ... Utvorenie názoru je možné z hľadiska navrhovaných metód